Kryteria wymagań na poszczególne oceny. Klasa 6

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
DZIAŁ I. EUROPA I ŚWIAT W XVI WIEKU						
1. Wielkie odkrycia geograficzne **Zagadnienia** 1. Przyczyny odkryć geograficznych. 2. Podróże Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana.	• zna datę: 1492; • zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana; • wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana	• zna pojęcie: jedwabny szlak; • wyjaśnia pochodzenie terminu *Indianie*; • zna znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana	• wymienia przyczyny odkryć geograficznych	• rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych	• porównuje sposoby podróżowania na przestrzeni wieków, dostrzega znaczenie zmian	VIII. 1) 2)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

2. Konsekwencje wielkich odkryć geograficznych **Zagadnienia** 1. Plemiona zamieszkujące Amerykę w okresie prekolumbijskim. 2. Podboje konkwistadorów. 3. Skutki odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata.	• rozumie pojęcia: konkwistador, Nowy Świat, kolonia; • wymienia państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami; • wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku	• wymienia skutki gospodarcze, społeczne i polityczne odkryć geograficznych; • wymienia rośliny przywiezione do Europy przez odkrywców	• opowiada o dokonaniach Inków i Azteków	• rozumie zmiany, które zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych	• omawia znaczenie zmian wprowadzonych przez odkrywców na podbitych terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy	VIII. 1) 2)
3. Kultura odrodzenia we Włoszech **Zagadnienia** 1. Narodziny nowych idei we Włoszech. 2. Cechy renesansu. 3. Mistrzowie odrodzenia.	• rozumie pojęcia: renesans, odrodzenie, człowiek renesansu; • wymienia najwybitniejszych twórców włoskiego	• rozumie termin humanizm; • wymienia najważniejsze dzieła Michała Anioła, Leonarda da Vinci i Rafaela	• podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech	• na wybranym przykładzie omawia cechy sztuki renesansowej	• porównuje sztukę renesansu i średniowiecza; • wskazuje podobieństwa miedzy sztuką renesansu i starożytności	IX. 1)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

	renesansu; • wskazuje na mapie Włochy					
4. Humanizm w Europie i przewrót kopernikański **Zagadnienia** 1. Upowszechnienie druku. 2. Przewrót kopernikański. 3. Erazm z Rotterdamu i jego poglądy.	• wie, kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska); • wymienia najważniejszych humanistów XVI-wiecznej Europy	• opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika i Erazma z Rotterdamu	• opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury; • omawia odkrycie Mikołaja Kopernika	• rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika	• analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi	IX. 1)
5.Reformacja **Zagadnienia** 1. Przyczyny reformacji. 2. Sytuacja Kościoła katolickiego w Niemczech. 3. Wystąpienie Marcina Lutra.	• potrafi wskazać datę początku reformacji; • zna dokonania Marcina Lutra; • rozumie pojęcia: reformacja, anglikanizm,	• wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania pokoju w Augsburgu, nocy św. Bartłomieja; • zna dokonania Jana Kalwina	• wymienia przyczyny reformacji; • przedstawia skutki reformacji; • opisuje wojny religijne oraz ich skutki	• dostrzega i wymienia różnice pomiędzy katolicyzmem i protestantyzmem; • dostrzega różnorodność przyczyn	• analizuje przyczyny wojen religijnych; • wskazuje zmiany, które zaszły w Europie	IX. 2)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

4. Jan Kalwin i jego poglądy. 5. Wojny religijne. 6. Powstanie anglikanizmu.	protestantyzm, luteranizm, kalwinizm; • wskazuje na mapie państwa, w których doszło do reformacji	i działania Henryka VIII związane z reformacją; • rozumie pojęcie tolerancji religijnej		reformacji i różny jej przebieg w zależności od państwa	w związku z reformacją	
6. Reforma katolicka **Zagadnienia** 1. Sobór w Trydencie i jego postanowienia. 2. Działalność inkwizycji. 3. Jezuici i ich działanie. 4. Skutki dwóch reform chrześcijaństwa.	• wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół; • rozumie pojęcia: sobór, jezuici, kontrreformacja, reforma katolicka	• zna najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego; • przedstawia działalność sądów kościelnych i jezuitów	• omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po soborze	• rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa; • omawia wpływ reform na zmiany w funkcjonowaniu Kościoła	• porównuje sytuację w Kościele katolickim przed soborem i po jego reformach	IX. 3)
Lekcja powtórzeniowa. Europa i świat w XVI wieku	• omawia najważniejsze wydarzenia XVI wieku	• wymienia dzieła renesansu, zna najważniejszych twórców tego	• przedstawia przyczyny i skutki: reformacji,	• rozumie i uzasadnia przełomowy charakter:	• porównuje początek nowożytności z poprzednimi	VIII. 1) 2) IX. 1) 2) 3)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

Zagadnienia 1. Wielkie odkrycia geograficzne i ich konsekwencje. 2. Humanizm i przewrót kopernikański; renesans i jego twórcy. 3. Reformacja i reforma katolicka.		okresu; • wyjaśnia pojęcia: renesans, humanizm, odkrycia geograficzne, kolonie, reformacja, reforma trydencka, kontrreformacja	reformy katolickiej, odkryć geograficznych	udoskonalenia druku, ustaleń Mikołaja Kopernika, odkrycia Ameryki, wystąpienia Marcina Lutra	epokami, omawia zmiany, które zaszły w XVI wieku; • dostrzega wpływ starożytności na sztukę i postrzeganie świata w renesansie	
Sprawdzian 1. Europa świat w XVI wieku						
DZIAŁ II. POLSKA W XVI WIEKU						
7. Polska i Litwa pod rządami ostatnich Jagiellonów **Zagadnienia** 1. Wojny Polski z państwem	• wskazuje na mapie ziemie, którymi władali Jagiellonowie; • wymienia ostatnich władców	• opisuje początek wojny z państwem moskiewskim; • wyjaśnia okoliczności powstania floty na	• wie, w jaki sposób doszło do likwidacji państwa zakonnego; • zna	• wymienia i rozumie przyczyny wojen z państwem moskiewskim	• omawia położenie międzynarodowe Polski za ostatnich Jagiellonów	IX. 4) 5)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

moskiewskim. 2. Likwidacja państwa zakonnego i powstanie Prus Książęcych. 3. Włączenie Mazowsza do Korony. 4. Powstanie floty bałtyckiej.	z dynastii Jagiellonów; • rozumie określenie: hołd pruski; • zna datę hołdu pruskiego	Bałtyku	postanowienia traktatu pokojowego zawartego w Krakowie w 1525 roku			
8. Kształtowanie się demokracji szlacheckiej **Zagadnienia** 1. Konstytucja nihil novi i jej znaczenie. 2. Funkcjonowanie sejmu. 3. Szlachta i jej państwo.	• rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie; • określa wiek, w którym ukształtował się sejm	• opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej; • opowiada o funkcjonowaniu sejmu; • wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów	• rozumie zasadę jednomyślności w pracy sejmu; • omawia znaczenie szlachty w państwie	• potrafi wskazać konsekwencje demokracji szlacheckiej; • wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce	• porównuje demokrację szlachecką z innymi formami sprawowania władzy	IX. 4)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

9. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów **Zagadnienia** 1. Przyczyny zawarcia unii. 2. Unia lubelska i jej postanowienia.	• wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów; • wie, kiedy doszło do zawarcia unii realnej; • wiąże postać Zygmunta Augusta z unią w Lublinie; • wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów	• wymienia postanowienia unii lubelskiej	• zna przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej; • wymienia i rozumie skutki unii	• rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów	• porównuje charakter unii realnej i unii personalnej; • ocenia zawarcie unii z perspektywy polityki zagranicznej i wewnętrznej	IX. 8)
10. Rzeczpospolita monarchią elekcyjną **Zagadnienia** 1. Zasady wolnej elekcji. 2. Wybór Henryka Walezego	• rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły henrykowskie, pacta conventa,	• wyjaśnia zasady wolnej elekcji; • wie, gdzie odbywały się wolne elekcje; • omawia rządy	• rozumie znaczenie artykułów henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia	• dostrzega wady i zalety elekcyjnego oboru władcy	• porównuje monarchię elekcyjną z monarchią dziedziczną	X. 2) 3)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

na króla Polski. 3. Stefan Batory drugim królem elekcyjnym.	Akademia Wileńska; • wymienia dwóch pierwszych władców elekcyjnych	dwóch pierwszych władców elekcyjnych	władzy królewskiej; • rozumie znaczenie propagandy w czasie wolnej elekcji			
11.Gospodarka Rzeczypospolitej w XVI wieku **Zagadnienia** 1. Handlowe związki Rzeczypospolitej z Europą Zachodnią. 2. Folwarki szlacheckie i pańszczyzna. 3. Polskie monety.	• rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy”; • wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI wieku; • pokazuje na mapie Gdańsk	• wie, dlaczego w Rzeczypospolitej rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem; • wie, co Rzeczpospolita eksportowała i importowała	• analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki	• rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty	• potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej	IX. 6)
12. Rzeczpospolita wielu narodów i religii	• wymienia narody zamieszkujące	• na przykładzie Lwowa omawia	• wie, dlaczego w Rzeczypospolitej	• omawia znaczenie	• porównuje sytuację	X. 1)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

Zagadnienia 1. Narody i religie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. 2. Tolerancja religijna w Rzeczypospolitej. 3. Lwów – miasto wielu religii.	Rzeczpospolitą; • wskazuje na mapie tereny zamieszkane przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców; • wymienia religie i wyznania XVI-wiecznej Rzeczypospolitej	koegzystencję różnych narodów; • rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu	mieszkało wiele mniejszości narodowych; • omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej	konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej	protestantów w Rzeczypospolitej i Europie	
13. „Złoty wiek" kultury polskiej **Zagadnienia** 1. Język polski w piśmie. 2. Polscy twórcy renesansowi. 3. Zamość – renesansowe	• wie, kim byli i z czego zasłynęli Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, Andrzej Frycz Modrzewski; • omawia renesansowy	• wskazuje przykłady zmian zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego, powstawanie	• omawia wpływ podróży, powstawania uniwersytetów i upowszechnienia druku na zmiany w polskiej kulturze;	• rozumie i uzasadnia, dlaczego w odniesieniu do Zamościa używa się określenia „miasto idealne"	• porównuje renesans w Polsce i Europie	IX. 7)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

miasto idealne.	charakter Zamościa; • rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej”	budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach	• wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu			
Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVI wieku **Zagadnienia** 1. Polska pod rządami ostatnich Jagiellonów. 2. Szlachta przejmuje rządy w Polsce. 3. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. 4. Pierwsze wolne elekcje. 5. Kultura, gospodarka, religie w Rzeczypospolitej	• omawia sytuację gospodarczą Polski w XVI wieku; • wymienia narody, religie i wyznania Rzeczypospolitej Obojga Narodów	• charakteryzuje rządy dwóch ostatnich Jagiellonów; • opisuje mechanizmy wolnej elekcji	• rozumie przyczyny i skutki unii lubelskiej; • wskazuje przyczyny nazywania XVI stulecia „złotym wiekiem” kultury polskiej	• uzasadnia rozwój gospodarczy Polski i tolerancję religijną	• wskazuje cechy Polski w XVI wieku i analizuje zachodzące w niej przemiany	IX. 4) 5) 6) 7) 8) X. 1) 2) 3)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

Obojga Narodów.						
Sprawdzian 2. **Polska w XVI wieku**						
DZIAŁ III. EUROPA I POLSKA W XVII WIEKU						
14. Monarchia absolutna we Francji **Zagadnienia** 1. Narodziny absolutyzmu. 2. Ludwik XIV i jego rządy. 3. Francja staje się mocarstwem. 4. Wersal – siedziba Króla Słońce.	• rozumie pojęcia: Król Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta; • wie, kiedy panował Ludwik XIV	• wyjaśnia słowa „Państwo to ja”; • opowiada o drodze Francji do pozycji mocarstwa	• przedstawia cechy monarchii absolutnej	• rozumie i uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji; • wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie	• porównuje demokrację szlachecką z monarchią absolutną	XII. 1)
15. Anglia na drodze ku monarchii parlamentarnej **Zagadnienia** 1. Konflikt króla z Parlamentem. 2. Wojna domowa.	• wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii; • rozumie pojęcia: purytanie, Wspaniała Rewolucja,	• wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką; • rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi”	• rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu	• opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii; • charakteryzuje ustrój Wielkiej Brytanii	• porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej Brytanii XVII wieku	XII. 1)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

3. Anglia republiką. 4. Wspaniała Rewolucja. 5. Powstanie Wielkiej Brytanii i jej ustrój.	*Deklaracja praw*; • zna postać Olivera Cromwella; • wie, kiedy doszło do: konfliktu króla z Parlamentem, Wspaniałej Rewolucji, unii Anglii i Szkocji				i demokrację szlachecką	
16. Początki panowania Wazów i wojny z Rosją **Zagadnienia** 1. Objęcie polskiego tronu przez Zygmunta III Wazę. 2. Dymitr Samozwaniec i interwencja polska w Rosji. 3. Zajęcie Kremla przez Polaków.	• zna postacie: Zygmunta III Wazy, Władysława IV Wazy, Dymitra Samozwańca; • wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą	• wie, jak zakończyła się unia personalna Polski i Szwecji; • zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów; • wskazuje na mapie	• wyjaśnia przyczyny i skutki interwencji polskiej w Rosji	• dostrzega i omawia konsekwencje unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską	• analizuje pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej za rządów Zygmunta III Wazy	XI. 1) 4)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

4. Pokój w Polanowie.	powołania na tron Zygmunta III Wazy; • rozumie pojęcia: samodzierżawie, wielka smuta, dymitriada, Kreml, husaria; • zna daty: 1610, 1612, 1634	zmiany granicy po pokoju polanowskim				
17. Powstanie kozackie **Zagadnienia** 1. Kolonizacja Ukrainy. 2. Kozacy i ich życie. 3. Przyczyny wybuchu powstania kozackiego. 4. Powstanie Chmielnickiego.	• rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejasławiu; • zna postać Bohdana Chmielnickiego	• omawia przebieg powstania kozackiego; • wskazuje na mapie bitwy, które stoczono podczas powstania	• wskazuje przyczyny wybuchu powstania kozackiego	• rozumie znaczenie ugody w Perejasławiu; • zna skutki rozejmu w Andruszowie	• analizuje przyczyny sukcesu powstania; • wskazuje przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji	XI. 2) 4)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

18. Wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją **Zagadnienia** 1. Przyczyny wojen polsko-szwedzkich. 2. „Potop”. 3. Walka ze Szwedami. 4. Pokój w Oliwie.	• zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego; • zna pojęcia: potop, hetman; • wie, co wydarzyło się w 1655 i w 1660 roku	• opisuje przebieg wojen polsko-szwedzkich; • omawia postanowienia pokoju w Oliwie	• wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; • rozumie znaczenie udanej obrony Jasnej Góry	• omawia znaczenie pokoju w Oliwie dla stosunków polsko-szwedzkich	• rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez państwa nad nim leżące	XI. 1) 3) 4)
19. Kryzys Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku **Zagadnienia** 1. Kryzys gospodarczy. 2. Kryzys polityczny. 3. Liberum veto i jego skutki. 4. „Złota wolność” i jej skutki.	• wyjaśnia pojęcia: liberum veto, „złota wolność”, rokosz, królewięta	• wymienia skutki gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku	• rozumie i omawia demograficzne skutki wojen XVII-wiecznych	• rozumie znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa	• rozumie wpływ „złotej wolności” na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku	XI. 5)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

20. Wojny Rzeczypospolitej z Turcją **Zagadnienia** 1. Przyczyny wojen polsko-tureckich. 2. Traktat w Buczaczu. 3. Bitwa pod Chocimiem. 4. Bitwa pod Wiedniem.	• zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego; • wie, kiedy miały miejsce bitwy pod Chocimiem i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat; • rozumie pojęcia: haracz, odsiecz wiedeńska; • wskazuje na mapie miejsca bitew z Turkami	• omawia przebieg wojen polsko-tureckich	• wskazuje przyczyny wojen polsko-tureckich; • rozumie znaczenie bitwy pod Wiedniem	• omawia znaczenie traktatu w Buczaczu, rozumie, dlaczego nazywano go haniebnym; • omawia okoliczności, w których Polacy ruszyli na odsiecz Wiedniowi; • rozumie znaczenie odsieczy dla pozycji Polski w Europie	• wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem Lechistanu”	XI. 1) 4)
21. Barok i kultura XVII wieku w Europie i Rzeczypospolitej **Zagadnienia**	• wskazuje przykłady sztuki barokowej w architekturze, malarstwie	• wymienia cechy sztuki barokowej	• rozumie znaczenie sztuki baroku dla Kościoła katolickiego;	• wskazuje różnice między kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej	• rozumie przyczyny różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w	XI. 6)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

1. Cechy baroku w sztuce. 2. Kościół i władcy – mecenasi barokowej sztuki. 3. Architektura baroku. 4. Sarmatyzm. 5. Początki nietolerancji religijnej.	i rzeźbie; • wyjaśnia pojęcia: barok, sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu; • opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku		• omawia początki nietolerancji religijnej w Polsce, wskazuje jej przyczyny		Rzeczypospolitej	
Lekcja powtórzeniowa. Europa i Polska w XVII wieku **Zagadnienia** 1. Monarchia parlamentarna i monarchia absolutna w Europie. 2. Wojny Rzeczypospolitej w XVII wieku. 3. Barok i sarmatyzm.	• wymienia najważniejsze wydarzenia XVII wieku; • zna postacie władców i wodzów polskich w XVII wieku; • wie, kim byli Ludwik XIV i Oliver Cromwell	• opowiada o przebiegu wojen toczonych przez Rzeczypospolitej w XVII wieku; • przedstawia przejawy kryzysu na ziemiach polskich w XVII wieku; • omawia sztukę barokową na wybranych	• zna przyczyny i skutki najważniejszych wydarzeń XVII wieku	• analizuje przyczyny klęsk i zwycięstw Rzeczypospolitej w XVII wieku	• porównuje ustrój Rzeczypospolitej z systemami we Francji i w Anglii w XVII wieku	XI. 1) 2) 3) 4) 5) 6) XII. 1)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

		przykładach, omawia kulturę sarmacką; • opisuje monarchię absolutną we Francji i parlamentarną w Anglii, wymienia postacie i wydarzenia związane z kształtowaniem się tych ustrojów				
Sprawdzian 3. Europa i Polska w XVII wieku						
DZIAŁ IV. EUROPA I ŚWIAT W XVIII WIEKU						
22. Kultura oświecenia **Zagadnienia** 1. „Stulecie świateł”. 2. *Wielka encyklopedia*	• rozumie pojęcia: „stulecie świateł”, *Wielka encyklopedia francuska*,	• zna sylwetki i dokonania: J.J. Rousseau, Woltera, Monteskiusza;	• rozumie znaczenie wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa;	• analizuje absolutyzm oświecony i dostrzega jego wpływ na	• rozumie znaczenie oświecenia dla postrzegania świata	XII. 2) 3)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

francuska. 3. Absolutyzm oświecony. 4. Rozwój szkolnictwa i odkrycie dziecka. 5. Rozwój gospodarki, nauki i techniki.	manufaktura, trójpodział władz, absolutyzm oświecony; • opisuje wynalazki oświecenia	• podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu	• omawia koncepcję trójpodziału władz Monteskiusza	funkcjonowanie państwa		
23. Prusy, Austria, Rosja – absolutyzm oświecony **Zagadnienia** 1. Armia pruska. 2. Reformy Fryderyka II. 3. Austria Józefa II. 4. Rosja za Piotra I.	• wskazuje na mapie Prusy, Rosję i Austrię; • wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator; • wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii	• przedstawia reformy przeprowadzone w Rosji, Prusach i Austrii, wskazuje ich twórców	• wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce	• rozumie znaczenie reform gospodarczych i wojskowych przeprowadzonych w państwach ościennych	• porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów	XII. 4)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

24. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki **Zagadnienia** 1. Osadnicy w Ameryce. 2. Stosunki między Anglią a koloniami. 3. Herbatka bostońska. 4. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 5. Polacy w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 6. Konstytucja Stanów Zjednoczonych.	• rozumie pojęcia: herbatka bostońska, *Deklaracja niepodległości*, konstytucja; • wie, kiedy została podpisana *Deklaracja niepodległości*, tłumaczy, dlaczego ten dzień jest świętem narodowym w Stanach Zjednoczonych; • wymienia Polaków walczących o niepodległość USA;	• opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami; • rozumie, dlaczego Kościuszko i Pułaski są bohaterami dla Amerykanów	• wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • omawia system sprawowania władzy w Stanach Zjednoczonych	• wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach Zjednoczonych	• uzasadnia, dlaczego Stany Zjednoczone były pierwszym krajem, który wprowadził idee oświecenia w praktyce	XIV. 1) 2) 3)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

	• zna postacie Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina					
25. Wielka Rewolucja Francuska **Zagadnienia** 1. Przyczyny rewolucji we Francji. 2. Wybuch rewolucji – zdobycie Bastylii. 3. Powstanie monarchii konstytucyjnej. 4. Proces i ścięcie króla Ludwika XVI.	• rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia konstytucyjna, *Deklaracja praw człowieka i obywatela*; • wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała monarchia konstytucyjna; • zna postacie	• wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika XVI, omawia ich rolę w państwie; • wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej	• wymienia przyczyny rewolucji we Francji	• porównuje monarchię absolutną z monarchią konstytucyjną	• dostrzega wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji	XV. 1) 2)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

	Ludwika XVI i Marii Antoniny					
26. Francja republiką **Zagadnienia** 1. Wojna w obronie rewolucji. 2. Terror jakobiński. 3. Obalenie rządów jakobinów. 4. Bilans rewolucji.	• rozumie pojęcia: terror jakobiński, wielki terror, gilotyna, Marsylianka	• wyjaśnia okoliczności wybuchu wojny Francji z sąsiadami; • charakteryzuje Francję jako republikę	• wyjaśnia przyczyny obalenia jakobinów; • przedstawia skutki rewolucji we Francji	• rozumie i przedstawia zmiany społeczne, jakie zaszły we Francji podczas rewolucji	• omawia wpływ idei oświecenia na rewolucję we Francji; • ocenia skutki rewolucji	XV. 1) 2)
Lekcja powtórzeniowa. Europa i świat w XVIII wieku **Zagadnienia** 1. Monarchie absolutyzmu oświeconego. 2. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki.	• zna postacie: Fryderyka II Hohenzollerna, Józefa II Habsburga, Piotra I Wielkiego, Jerzego Waszyngtona, Tadeusza Kościuszki,	• charakteryzuje monarchie absolutyzmu oświeconego	• podaje przyczyny, przebieg i skutki walki o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • omawia przyczyny,	• omawia wpływ oświecenia na funkcjonowanie państwa	• dostrzega wpływ filozofii oświecenia na zmiany zachodzące w Europie i na świecie	XII. 2) 3) 4) XIV. 1) 2) 3) XV. 1) 2)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

3. Wielka Rewolucja Francuska.	Kazimierza Pułaskiego, Benjamina Franklina		przebieg i skutki rewolucji we Francji			
Sprawdzian 4. Europa i świat w XVIII wieku						
DZIAŁ V. POLSKA W XVIII WIEKU						
27. Rzeczpospolita w okresie kryzysu – czasy saskie **Zagadnienia** 1. Unia personalna Rzeczypospolitej i Saksonii. 2. Wojna północna. 3. Uzależnienie Rzeczypospolitej od Rosji. 4. Walka o tron. 5. Anarchia czasów saskich. 6. Próby reform w Rzeczypospolitej.	• zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa; • rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium Nobilium, anarchia	• wyjaśnia powiedzenia: „od Sasa do Lasa”, „za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”; • wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej	• rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów; • omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej; • wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane	• wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji	• omawia skutki rządów Sasów oraz konsekwencje podporządkowania Rzeczypospolitej Rosji	XIII. 1) 2) 3) 4)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

			wojną północną i rządami Sasów			
28. Ostatnia wolna elekcja i I rozbiór Rzeczypospolitej **Zagadnienia** 1. Elekcja Stanisława Poniatowskiego i jego pierwsze reformy. 2. Stosunki Rzeczypospolitej z Rosją. 3. Konfederacja barska. 4. I rozbiór Rzeczypospolitej.	• rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, konfederacja barska, I rozbiór Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne; • wymienia państwa biorące udział w I rozbiorze Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę traktatu rozbiorowego; • zna postacie Stanisława	• omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej; • wymienia reformy wprowadzone przez Poniatowskiego; • opowiada o konfederacji barskiej	• wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej	• wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich konsekwencje	• ocenia sytuację polityczną Polski w czasie pierwszych lat rządów Stanisława Augusta	XVI. 1) 2) XVII. 1)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

	Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana					
29. Reformy stanisławowskie **Zagadnienia** 1. Próby reform. 2. Odrodzenie kulturalne. 3. Zmiany w Warszawie. 4. Ożywienie gospodarcze.	• wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych; • rozpoznaje Łazienki Królewskie w Warszawie	• wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego; • opisuje zmiany w Warszawie, zna najważniejsze budynki wzniesione w okresie rządów Stanisława Augusta	• przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje	• omawia znaczenie zmian w Rzeczypospolitej stanisławowskiej	• rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego	XVI. 1) 5)
30. Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja **Zagadnienia** 1. Sejm Wielki.	• rozumie pojęcie: Sejm Wielki; • wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono	• omawia okoliczności powstania Sejmu Wielkiego; • przedstawia	• omawia wpływ konstytucji na funkcjonowanie państwa	• rozumie i uzasadnia znaczenie konstytucji dla funkcjonowania	• porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów	XVI. 1) 3)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

2. Stronnictwa na sejmie. 3. Konstytucja 3 maja.	konstytucję	stronnictwa sejmowe i ich poglądy; • omawia postanowienia Konstytucji 3 maja		państwa	Zjednoczonych zapisane w konstytucjach tych krajów	
31. Wojna w obronie konstytucji i II rozbiór Rzeczypospolitej **Zagadnienia** 1. Wojna polsko-rosyjska w 1792 roku. 2. II rozbiór Rzeczypospolitej.	• rozumie pojęcie: konfederacja targowicka; • wie, kiedy doszło do wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej; • wymienia państwa biorące udział	• zna postać Józefa Poniatowskiego	• rozumie przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; • wskazuje znaczenie II rozbioru dla sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej	• omawia wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej, omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru	• analizuje postawę króla wobec konfederacji targowickiej	XVI. 4) XVII. 1)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

	w II rozbiorze Rzeczypospolitej; • wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru					
32. Powstanie kościuszkowskie i upadek Rzeczypospolitej **Zagadnienia** 1. Wybuch powstania kościuszkowskiego. 2. Walki w Warszawie i Wilnie. 3. Uniwersał połaniecki. 4. Współpraca Rosji i Prus przy tłumieniu powstania.	• wie, kiedy doszło do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej; • zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego; • rozumie pojęcia: uniwersał	• opowiada o przebiegu powstania kościuszkowskiego; • wymienia główne bitwy insurekcji	• wymienia przyczyny wybuchu i skutki powstania kościuszkowskiego; • rozumie przyczyny klęski powstania i upadku Rzeczypospolitej	• rozumie znaczenie uniwersału połanieckiego	• ocenia szanse na powodzenie powstania kościuszkowskiego	XVII. 1) 2) 3)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

5. III rozbiór Rzeczypospolitej. 6. Czy Rzeczpospolita musiała upaść?	połaniecki, insurekcja, kosynierzy					
Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVIII wieku **Zagadnienia** 1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów. 2. Rzeczpospolita za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. 3. Konstytucja 3 maja i powstanie kościuszkowskie – próby ratowania niepodległości Rzeczypospolitej.	• zna daty: ostatniej wolnej elekcji, rozbiorów, uchwalenia konstytucji, powstania kościuszkowskiego	• omawia sytuację w Rzeczypospolitej pod rządami dynastii Wettinów; • przedstawia reformy Stanisława Augusta Poniatowskiego; • opowiada o próbach zachowania niezależności i o walce o niepodległość (o Konstytucji 3 maja i o powstaniu kościuszkowskim)	• podaje przyczyny i skutki powstania kościuszkowskiego; • omawia przyczyny i skutki rozbiorów	• opisuje wpływy państw ościennych i przejmowanie przez nie kontroli nad Rzecząpospolitą	• analizuje różne postawy wobec prób ocalenia niepodległości Rzeczypospolitej	XIII 1) 2) 3) 4) XVI 1) 2) 3) 4) 5) XVII. 1) 2) 3)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

Sprawdzian 5. Polska w XVIII wieku						
DZIAŁ VI. EPOKA NAPOLEOŃSKA						
33. Napoleon Bonaparte tworzy nowy ład w Europie **Zagadnienia** 1. Kryzys we Francji. 2. Objęcie władzy przez Bonapartego. 3. Francja cesarstwem. 4. Zwycięstwa nad Prusami, Rosją i Austrią.	• wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz; • rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo, *Kodeks Napoleona*, bitwa trzech cesarzy, Związek Reński	• opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonapartego; • wymienia państwa, które walczyły z Bonapartem, wskazuje te, które pokonał	• wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy wojskowe	• rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona; • rozumie znaczenie bitwy pod Austerlitz dla zmian w Europie	• analizuje reformy Bonapartego i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji	XVIII. 1)
34. Napoleon a sprawa niepodległości Polski **Zagadnienia** 1. Powstanie Legionów	• wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech; • wie, kiedy powstało Księstwo	• rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy; • zna okoliczności,	• omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie Warszawskim	• omawia stosunki między Księstwem Warszawskim a Francją	• ocenia postawę Napoleona wobec Polaków	XVIII. 2) 3) 4)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

Dąbrowskiego. 2. Księstwo Warszawskie. 3. Wojna 1809 roku.	Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar • wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie; • zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego	w których powstał *Mazurek Dąbrowskiego*, oraz twórcę słów tej pieśni				
35. Upadek Napoleona **Zagadnienia** 1. Europa pod rządami Napoleona. 2. Wyprawa Napoleona na Rosję. 3. Bitwa narodów i abdykacja Napoleona.	• zna wydarzenia z lat: 1812, 1813, 1815; • rozumie pojęcia: bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia	• opowiada o kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków	• wymienia przyczyny i skutki ataku na Rosję; • zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji	• przedstawia wpływ Napoleona na Europę; • wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonapartego	• ocenia postawę Bonapartego wobec Polaków; • rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy	XVIII. 1) 4)

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019

4. Sto dni Napoleona. 5. Napoleon i Polacy.						
Lekcja powtórzeniowa. Epoka napoleońska **Zagadnienia** 1. Hegemonia Francji w Europie. 2. Napoleon a sprawa polska. 3. Ocena Napoleona.	• wymienia najważniejsze bitwy okresu napoleońskiego; • wie, kiedy i gdzie powstały Legiony Dąbrowskiego, zna postać ich twórcy; • wie, w jakich okolicznościach powstał polski hymn	• opowiada o powstaniu Legionów Dąbrowskiego i ich szlaku bojowym	• zna przyczyny, przebieg i skutki zdobycia przez Francję pozycji hegemona w Europie; • przedstawia przyczyny i skutki powstania Księstwa Warszawskiego, opisuje sposób sprawowania władzy	• analizuje zmiany w Europie okresu napoleońskiego	• ocenia stosunek Napoleona do sprawy polskiej	XVIII. 1) 2) 3) 4)
Sprawdzian 6. Epoka napoleońska						

AUTOR: Anita Plumińska-Mieloch

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2019